

﴿٤﴾ از آیین‌نامه اجرایی قانون تشکیل شوراهای آموزش و پرورش در استان‌ها، شهرستان‌ها و مناطق کشور مصوب ۱۳۷۶/۲/۳۱ با اصلاحات و الحالات بعدی^۱

ماده ۱۶ – با توجه به ماده (۱۸) قانون، وزارت مسکن و شهرسازی موظف است بر نحوه احداث و تأمین فضاهای آموزشی و پرورشی موردنیاز در شهرها و شهرک‌های مسکونی جدید با توجه به مصوبات شورای آموزش و پرورش محل نظارت نماید.

تبصره ۱ – ادارات کل مسکن و شهرسازی موظفند هر سه ماه، نتیجه اقدامات خود را به شورای آموزش و پرورش استان‌ها ارائه نمایند.

تبصره ۲ – شورای عالی معماری و شهرسازی با توجه به افزایش جمعیت شهری و نرخ رشد جمعیت، میزان تراکم در طرح‌های جامع شهری را عند الاقتضاء مورد بازنگری قرار می‌دهد. کمیسیون‌های موضوع ماده (۵) قانون تأسیس شورای عالی شهرسازی و معماری ایران – مصوب ۱۳۵۱ – با توجه به پیشنهاد تغییر کاربری اراضی که سه ماهه اول هر سال توسط شورای آموزش و پرورش استان ارائه می‌شود و با رعایت ماده (۱۷) قانون، تصمیمات لازم را اتخاذ خواهد نمود.

﴿۴﴾ از آیین‌نامه نحوه بررسی و تصویب طرح‌های توسعه و عمران محلی، ناحیه‌ای، منطقه‌ای و ملی و مقررات شهرسازی و معماری کشور مصوب ۱۳۷۸/۱۰/۱۲

ماده ۱ – انواع طرح‌ها

۳ – طرح توسعه و عمران (جامع) ناحیه‌ای: این طرح در اجرای وظایف محول شده در قانون تغییر نام وزارت آبادانی و مسکن به وزارت مسکن و شهرسازی و تعیین وظایف آن – مصوب ۱۳۵۳ – و تصویب‌نامه شماره ۴۰۷/ت ۷۰۹۷۱ مورخ ۱۳۷۳/۱۱/۵ هیئت‌وزیران، به منظور تدوین سیاست‌ها و ارائه راهبردها در زمینه هدایت و کنترل توسعه و استقرار مطلوب مراکز فعالیت، مناطق حفاظتی و همچنین توزیع مناسب خدمات برای ساکنان شهرها و روستاهای در یک یا چند شهرستان که از نظر ویژگی‌های طبیعی و جغرافیایی همگن بوده و از نظر اقتصادی، اجتماعی و کالبدی دارای ارتباطات فعال متقابل باشند، تهیه می‌شود.

۱۲ – طرح شهرک‌های مسکونی: طرحی که برای ایجاد یک مرکز جمعیتی جدید در خارج از محدوده قانونی و حریم شهرها با شرایط و ضوابط مندرج در بند (الف) ماده (۲) آیین‌نامه مربوط به استفاده از اراضی و احداث بنا و تأسیسات در خارج از محدوده قانونی و حریم شهرها – مصوب ۱۳۵۵ – تهیه می‌شود.

ماده ۳ – مراجع مسؤول بررسی و تصویب طرح‌ها:

۸ – «کمیسیون موضوع ماده (۵) قانون تأسیس شورای عالی شهرسازی و معماری ایران»، که در این آیین‌نامه «کمیسیون طرح تفصیلی» نامیده می‌شود، در هر استان به ریاست استاندار و عضویت رئیس سازمان مسکن و شهرسازی، مدیرکل میراث فرهنگی و رئیس سازمان کشاورزی استان (که سمت نمایندگی وزارت‌خانه‌های متبع خود را به عهده خواهد داشت)، رئیس شورای شهرستانی که طرح تفصیلی مربوط به شهر یا نقاط واقع در قلمرو آن شهرستان در دستور

^۱ – شماره ابلاغ: ۵۴۳۵۸/ت ۱۷۰۷۳ ه شماره انتشار: ۱۵۲۲۵ تاریخ ابلاغ: ۱۳۷۶/۳/۶ تاریخ روزنامه رسمی: ۱۳۷۶/۳/۲۱

^۲ – شماره ابلاغ: ۵۵۸۳۷/ت ۲۱۴۱۴ ه شماره انتشار: ۱۵۹۹۱ تاریخ ابلاغ: ۱۳۷۸/۱۰/۲۰ تاریخ روزنامه رسمی: ۱۳۷۸/۱۰/۲۸

کار کمیسیون قرار دارد، شهردار شهری که طرح تفصیلی مربوط به آن در کمیسیون مطرح است، نماینده مهندس مشاور یا ارگان دیگری که عهده دار تهیه طرح تفصیلی مورد بحث در کمیسیون می باشد، در هر استان، برای بررسی و تصویب طرح های تفصیلی شهری و تغییرات بعدی آن تشکیل می شود.

ماده ۱۱ - «طرح های شهرک های مسکونی» به ترتیب زیر مورد بررسی و تصویب قرار می گیرند:

- ۱- بررسی و تصویب در شورای استان
- ۲- ارائه گزارش شورای استان به شورای عالی برای رأی گیری و تصویب نهایی
- ۳- تغییرات اساسی بعدی شهرک های موضوع این ماده بنا به پیشنهاد سازمان مسکن و شهرسازی استان به تصویب شورای استان خواهد رسید.

ماده ۱۲ - طرح های مربوط به مکانیابی و اصول کلی طراحی سایر شهرک ها در مواردی که محل پیشنهادی آنها در طرح های ناحیه ای و منطقه ای تعیین و به تصویب شورای عالی نرسیده باشد، پس از تصویب در شورای استان به تصویب شورای عالی خواهد رسید. نقشه های اجرایی این شهرک ها از نظر رعایت ضوابط و مقررات شهرسازی و معماری (به جز شهرک های صنعتی که طبق مقررات خود به تصویب مراجع ذی ربط خواهد رسید) به تأیید سازمان مسکن و شهرسازی استان می رسد.

ماده ۱۳ - مقررات شهرسازی و معماری پس از بررسی در گروه تخصصی ذی ربط (شهرسازی یا معماری) به تصویب شورای عالی خواهد رسید. شورای عالی مواردی را که لازم تشخیص دهد، برای تصویب هیئت وزیران و یا سایر مراجع قانونی پیشنهاد خواهد نمود.

فصل سوم: نحوه تشکیل شورای استان و بررسی و تصویب طرح ها در شورای مذکور و کمیته فنی آن

ماده ۱۴ - وظایف شورای استان به شرح زیر تعیین می شود:

- ۱- بررسی و تصویب مقدماتی طرح های جامع شهری و ناحیه ای موضوع تبصره (۱) ماده (۵) و ارسال گزارش و مصوبه طرح های مذکور برای رأی گیری و تصویب نهایی در شورای عالی
- ۲- بررسی و اظهارنظر در مورد سایر طرح های جامع شهری و ناحیه ای، و طرح های مجموعه های شهری و ارسال گزارش این بررسی جهت تصویب نهایی در شورای عالی
- ۳- بررسی و تصویب «طرح های هادی شهری» و «طرح های ساماندهی فضای و سکونتگاه های روستایی» در سطح استان (طرح های ساماندهی سکونتگاه های روستایی نیز که در اجرای برنامه دوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور تهیه می شود، به تصویب شورای استان می رسد. در جلسات بررسی این طرح ها از رئیس دستگاه تهیه کننده طرح نیز دعوت به عمل خواهد آمد).

- ۴- بررسی و تصویب مغایرت های اساسی طرح های تفصیلی و تغییرات بعدی آن با طرح های جامع مصوب و گزارش آن به شورای عالی برای رأی گیری و تصویب نهایی
- ۵- بررسی و تصویب یا اتخاذ تصمیم یا اعلام نظر مشورتی نسبت به اموری که از طرف شورای عالی یا دبیرخانه آن به عهده شورای استان محول می شود.

۶ - ایجاد هماهنگی لازم بین بخش‌های موثر در اجرای طرح‌های جامع شهرها و برنامه‌های مصوب توسعه و عمران ناحیه‌ای در طرح‌های جامع مذکور و همچنین ارائه پیشنهادات لازم به کمیته برنامه‌ریزی استان برای تامین و تخصیص اعتبارات در چهارچوب طرح‌های مصوب و رفع موانع اداری، مالی و اجرایی آن‌ها براساس گزارش و پیشنهاد دبیرخانه شورای استان.

۷ - بررسی و تصویب پیشنهادات کمیسیون ماده (۱۳) استان درخصوص انجام اصلاحات و تغییرات در طرح‌های ناحیه‌ای و منطقه‌ای.

تبصره ۱ - چنانچه تغییرات پیشنهادی با اهداف اصلی طرح‌های مذکور مغایرت اساسی داشته باشد، موارد با ذکر دلایل توجیهی جهت تصویب نهایی به شورای عالی ارجاع خواهد شد.

تبصره - محتوای خلاصه گزارش و نحوه تنظیم مصوبات طبق نمونه‌ای خواهد بود که توسط دبیرخانه شورای عالی با کسب نظر اعضای شورای عالی تهیه و ابلاغ می‌شود.

ماده ۱۷ - مدت بررسی و اظهارنظر نسبت به هر طرح در شورای استان حداکثر یک ماه پس از تحويل مدارک توسط دستگاه تهیه‌کننده طرح می‌باشد.

تبصره - در صورتی که شورای استان انجام تغییرات و اصلاحاتی را پیشنهاد نماید، مهلت انجام آنرا نیز تعیین خواهد نمود. در این صورت مهلت تعیین شده به مدت بررسی اضافه می‌شود، ولی به هر حال بررسی طرح در استان جمعاً نباید از دو (۲) ماه تجاوز نماید. تغییرات مذکور به دبیرخانه شورای عالی گزارش خواهد شد. چنانچه به علی بررسی طرح در استان بیش از مدت پیش‌بینی شده در این ماده به طول انجامد، دلایل این تاخیر باید به دبیرخانه شورای عالی گزارش شود.

ماده ۱۸ - دبیرخانه شورای استان، قبل از ارائه طرح‌ها به شورای استان، نظر کمیته فنی شورای مذکور را اخذ و به شورای استان گزارش خواهد داد.

ماده ۱۹ - نحوه تشکیل و اداره جلسات و جمع بندی و ارائه نظرات کمیته فنی شورای استان نیز مانند موارد مشابه در مورد کمیته فنی شورای عالی می‌باشد.

ماده ۲۰ - به منظور جلب مشارکت بیشتر مردم و نهادهای محلی، دبیرخانه شورای استان موظف است در حین تهیه و پس از تکمیل مطالعات طرح‌های جامع شهری و ناحیه‌ای حسب مورد، نظرات مردم و شورای شهر و شهرداری و یا فرمانداران و شوراهای شهرستان مربوط را اخذ و مورد بررسی کارشناسی قرار دهد. دستورالعمل نحوه انجام نظرخواهی‌های موضوع این بند ظرف مدت سه (۳) ماه از تصویب این آیین‌نامه توسط دبیرخانه شورای عالی تهیه و ابلاغ خواهد شد.

ماده ۲۲ - بررسی و اظهارنظر نسبت به کاربری، تفکیک زمین و احداث هرگونه ساختمان و تاسیسات در خارج از محدوده قانونی و حریم (محدوده استحفاظی) شهرها به استثنای اراضی داخل محدوده روستاهای به منظور تطبیق با طرح جامع ناحیه‌ای مربوط به کمیسیون ماده (۱۳) استان محول می‌شود. دبیرخانه کمیسیون موظف است پس از تکمیل مدارک و اخذ استعلامهای لازم، موضوع را در کمیسیون مذکور مطرح و اعلام نظر نماید.

ماده ۲۳ - احداث هر نوع ساختمان و تاسیسات در اراضی موضوع آیین‌نامه مربوط به استفاده از اراضی و احداث بنا و تاسیسات در خارج از محدوده و حریم شهرها، بدون رعایت طرح‌های ناحیه‌ای و ضوابط و مقررات مربوط ممنوع

است. در مواردی که طرح ناحیه ای تهیه نشده باشد و یا در دست تهیه نباشد، کمیسیون ماده (۱۳) تقاضاهایی را که پس از انجام بررسی های کارشناسی از طریق دبیرخانه کمیسیون مذکور (سازمان مسکن و شهرسازی استان) در کمیسیون مطرح می شود، بالحاظ ضوابط و مقررات عمومی مصوب شورای عالی و آیین نامه مربوط به استفاده از اراضی و احداث بنا و تاسیسات در خارج از محدوده و حریم شهرها مورد بررسی و تصویب قرار خواهد داد. کلیه وظایف کمیسیون ماده (۱۲) در ارتباط با بررسی و تصویب شهرک های مسکونی و تغییرات بعدی آن به شورای استان محول می گردد.

تبصره - اراضی داخل شهرک ها اعم از مسکونی یا صنعتی که به تصویب مراجع قانونی ذی ربط رسیده باشند و همچنین مناطق و حریم های ویژه ای که به موجب قوانین موضوعه تعیین شده اند، تابع ضوابط و مقررات قانونی مربوط خواهند بود.

ماده ۲۴ - کمیسیون ماده (۱۳) در مواردی که طرح ناحیه ای قابل اجرا نبوده یا اجرای آن ایجاد اشکال نماید و یا به هر دلیل اصلاح طرح های مذکور را ضروری بداند، تغییرات مورد نظر را جهت بررسی و تصویب شورای استان به دبیرخانه شورای استان پیشنهاد می نماید.

ماده ۲۵ - چنانچه در شورای استان اختلاف نظر در مورد برخی پیشنهادات طرح وجود داشته باشد، نظرات مختلف اعضا عیناً در متن صورت جلسه درج و جهت اتخاذ تصمیم نهایی به شورای عالی گزارش خواهد شد.

ماده ۲۶ - اصلاحات مورد نظر شورای استان باید قبلاً در گزارش ها و نقشه ها و ضوابط و مقررات طرح ها اعمال شده و صورت جلسات بررسی طرح ها در شورای استان بدون قید و شرط باشد. اعمال اصلاحات موضوع این ماده باید در مورد آن دسته از مصوبات شورای استان که در شورای عالی مطرح خواهد شد، به طور کتبی توسط سازمان مسکن و شهرسازی استان گواهی شده و همراه مدارک تبصره زیر به دبیرخانه شورای عالی ارسال شود.

تبصره - در مواردی که اصلاحات پیشنهادی استان با نظر کارشناسی تهیه کنندگان طرح مغایرت داشته باشد، موضوع به صورت جداگانه همراه با مدارک مربوط به دبیرخانه شورای عالی ارائه خواهد شد.

ماده ۲۷ - در صورت جلسات شورای استان که پس از بررسی و اظهار نظر نسبت به طرح های جامع شهری و ناحیه ای و یا قسمت هایی از آن ها تنظیم می شود باید:

- ۱ - کلیه نقشه ها و جدولها و اوراق و گزارش هایی که استناد به آن ها در موقع اجرا لازم می آید، تصریح شده باشد.
- ۲ - کلیه صفحات صورت جلسات و نقشه ها و اوراق و جدول های پیوست مصوبه به امضای حداقل شش (۶) نفر از اعضای حاضر در جلسه شورای استان رسیده باشد.

- ۳ - صورت جلسات و نقشه ها و جدول های فوق به مهر و امضای دبیرخانه شورا رسیده و نتیجه بررسی طرح در دفترهای ویژه ثبت شود.

ماده ۲۸ - بعد از بررسی و تصویب هر طرح جامع در شورای استان و کامل شدن صورت جلسات لازم مبنی بر تایید طرح یا اظهار نظر درباره آن ها، مراتب همراه با گزارش گردش کار و یک نسخه از صورت جلسات مربوط و حداقل دو نسخه از اصل طرح و نقشه ها و مدارک مربوط که به امضای دبیر و مهر دبیرخانه شورای استان رسیده باشد، حداقل طرف

بیست (۲۰) روز برای طی مراحل بعدی به دبیرخانه شورای عالی ارسال خواهد شد. نقشه‌ها و مدارکی که به موجب این ماده باید حسب مورد به امضای دبیر و مهر دبیرخانه شورای استان برسد، در مورد طرح‌های جامع شهری عبارتند از:

- ۱ - نقشه‌های وضع موجود
- ۲ - سه سند طرح جامع شهر شامل:

  - ۱ - ۲ - نقشه کاربری‌های مصوب
  - ۲ - ۲ محدوده‌های طرح
  - ۳ - ۲ - ضوابط و مقررات اجرایی طرح.

نقشه‌ها و مدارک طرح جامع ناحیه‌ای که باید به تایید دبیرخانه شورای استان برسد عبارتند از:

- ۱ - نقشه‌های وضع موجود
- ۲ - چهار سند طرح جامع شهرستان شامل:

  - ۱ - ۲ - نقشه منطقه‌بندی و نقشه کاربری اراضی
  - ۲ - ۲ - ضوابط نحوه استفاده از اراضی
  - ۳ - ۲ - سطح بندی خدماتی و مراکز جمعیتی
  - ۴ - ۲ - تعیین اولویت استقرار عملکردها و خدمات.

ماده ۲۹ - یک نسخه از صورتجلسات و نقشه‌ها و اوراق مصوب موضوع ماده فوق به عنوان سند بررسی طرح در استان در دبیرخانه شورای استان نگهداری خواهد شد. از تاریخ تصویب این آیین‌نامه، اوراق و گزارش‌ها و نقشه‌هایی که ترتیب فوق الذکر در مورد آن‌ها اعمال نشده باشد، برای طی مراحل بعدی پذیرفته نخواهد شد.

ماده ۳۰ - آن دسته از مصوبات و تصمیمات شورای استان که نیاز به تصویب نهایی در شورای عالی نداشته باشد، بالافاصله توسط دبیر شورا به مراجع مربوط اعلام و رونوشت آن برای اعضای شورا ارسال خواهد شد و مدارک طرح متعاقباً پس از حداقل دو (۲) ماه با امضای رئیس شورای استان به ادارات و سازمان‌های مسئول ابلاغ خواهد شد.

فصل چهارم: نحوه تشکیل کمیته فنی و گروه‌های تخصصی شورای عالی و بررسی و تصویب در آن‌ها

ماده ۳۲ - گروه‌های تخصصی موضوع بند (۴) ماده (۳):

۱ - هر یک از گروه‌های تخصصی موارد خاص مرتبط با حدود فعالیت خود را در زمان تعیین شده مورد بررسی قرار داده و اعلام نظر خواهند نمود.

۲ - انجام امور دبیرخانه‌ای گروه‌های فوق الذکر به عهده دبیرخانه شورای عالی خواهد بود. دبیر گروه‌ها را دبیر شورای عالی تعیین می‌کند.

۵ - شرح خدمات تفصیلی و روش‌های کارگروه‌های فوق الذکر، طرف سه (۳) ماه از تشکیل هر یک از آن‌ها، توسط دبیرخانه شورای عالی و با هماهنگی و تایید هر یک از گروه‌های تخصصی تهیه و به مورد اجرا گذاشته خواهد شد.

فصل پنجم: نحوه تشکیل جلسات شورای عالی و چگونگی بررسی و تصویب طرح ها در آن

ماده ۳۸ – برای بررسی و تصویب نهایی طرح های کالبدی منطقه ای، طرح های ناحیه ای، طرح های مجموعه های شهری و طرح های جامع پس از تصویب مقدماتی و تایید طرح در شورای استان، گزارش گردش کار و شرح مصوبه شورای مذکور و اظهارنظر کمیته فنی شورای عالی به همراه چکیده مطالعات و تصمیمات طرح که می باید به تصویب بررسد با ذکر نکاتی از پیشنهادات طرح که هماهنگی و اتخاذ تصمیم نسبت به آن احتمالاً در شورای استان به نتیجه نرسیده و تصمیم گیری در مورد آن به شورای عالی احاله شده است، به شورای عالی گزارش شده و رای گیری به عمل خواهد آمد و در صورت کسب شش (۶) رای موافق به تصویب نهایی خواهد رسید.

تبصره ۱ – طرح های موضوع تبصره (۱) ماده (۵) و مغایرت های اساسی طرح های تفصیلی و تغییرات بعدی آنها موضوع ماده (۸) این آیین نامه بدون طرح در کمیته فنی شورای عالی صرفاً با ارائه گزارش گردش کار در استان، مورد رای گیری قرار خواهد گرفت.

تبصره ۲ – نحوه ارائه گزارش طرح های موضوع این ماده توسط دستگاه تهیه کننده طرح و سایرین به شورای عالی و همچنین نمونه چکیده مطالعات، توسط دبیرخانه شورای عالی تهیه و پس از تصویب شورای عالی به مورد اجرا گذاشته خواهد شد.

ماده ۴۱ – در مواردی که موضوع مطرح شده در شورای عالی به تصویب نرسد (به جز طرح های ماده فوق) و موضوعاً رد شود، طرح مجدد موضوع در شورای عالی موكول به پیشنهاد کتبی و ارائه دلایل توجیهی لازم توسط یکی از دستگاه های عضو و قبول شورای عالی خواهد بود.

ماده ۴۲ – در اجرای بند (۵) ماده (۴) قانون تاسیس شورای عالی شهرسازی و معماری ایران، تصمیمات شورای عالی و مراتب تصویب طرح بالاصله توسط دبیر شورای عالی به مراجع مربوط اعلام شده و رونوشت آن برای اعضای شورای عالی و همچنین جهت درج در روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران ارسال خواهد شد. متعاقباً مدارک طرح پس از حداقل دو (۲) ماه با امضای رئیس شورای عالی حسب مورد به وزارت خانه ها و سازمان های مسئول ابلاغ خواهد شد. ابلاغ طرح های جامع شهری از طریق استاندار و رئیس شورای شهرسازی استان به شهرداری های مربوط (به استثنای شهرداری تهران) صورت خواهد گرفت. تصمیمات و مصوبات شورای عالی در مورد پیشنهادات مربوط به مغایرت های اساسی طرح های جامع با رعایت این بند توسط دبیر خانه شورای عالی ابلاغ خواهد شد. در صورت لزوم، راهنمایی های لازم برای اجرای مصوبات از طریق دبیرخانه شورای عالی به عمل خواهد آمد و یا دستورالعمل های لازم صادر خواهد گردید. در صورتی که شهرداری ها و سازمان های ذری ربط ابهامی در کیفیت اجرای این طرح ها و مصوبات داشته باشند، مراتب به استناد تبصره ماده (۷) قانون تاسیس شورای عالی به منظور تعیین تکلیف و رفع ابهام در شورای عالی مطرح خواهد شد. مصوبات شورای عالی از تاریخ ابلاغ لازم الاجرا خواهد بود.

فصل ششم: نحوه تشکیل کمیسیون طرح های تفصیلی و گردش کار بررسی و تصویب طرح ها

ماده ۴۴ – طرح های تفصیلی و تغییرات بعدی آنها که حوزه عمل آنها صرفاً در داخل محدوده طرح جامع مصوب شهر می باشد، باید طوری تهیه و تصویب شوند که با اهداف اصلی و عمده و اساس ضوابط مقرر در طرح جامع تناظری

نداشته باشند و در صورتی که مفاد طرح‌های مذکور با اهداف و رهنمودهای عمدۀ طرح جامع که در مصوبات شورای عالی تعیین شده است، تناقض داشته باشد پس از تصویب شورای استان و تایید شورای عالی اعتبار خواهد داشت.

ماده ۴۵ – دبیرخانه کمیسیون طرح تفصیلی و شورای استان موظف است یک نسخه از مصوبات کمیسیون مذکور را با ذکر مواردی که براساس مصوبات شورای عالی با اساس طرح جامع مغایر باشد، در اولین فرصت در شورای استان مطرح نموده و صورت جلسه مربوط را حداکثر ظرف پانزده (۱۵) روز از تاریخ تصویب به دبیرخانه شورای عالی ارسال نماید. دبیرخانه شورای عالی موظف است ظرف پانزده (۱۵) روز از تاریخ وصول صورتجلسات فوق الذکر نظر خود را در صورت عدم مغایرت اساسی مصوبات مذکور با طرح جامع شهر به دبیرخانه مذکور اعلام و در صورت تشخیص مغایر بودن مصوبات مذکور با اساس طرح جامع شهر، آنرا خارج از نوبت نسبت به سایر طرح‌ها در دستورکار شورای عالی قرار دهد. بدیهی است هرگونه اقدام اجرایی در خصوص مصوباتی که مغایرت اساسی تشخیص داده می‌شوند قبل از تصویب شورای استان و تایید نهایی شورای عالی مجاز نخواهد بود.

ماده ۴۷ – پیشنهاد تغییر در طرح تفصیلی باید دارای توجیه کافی باشد و همراه با گزارش کارشناسی دبیرخانه کمیسیون که حاوی مشکلات موجود در اجرای طرح اصلی و راه حل جایگزین خواهد بود، توسط دبیر کمیسیون و پس از طرح در کمیته کارجهت بررسی و تصویب به کمیسیون ارائه شود.

ماده ۴۸ – در صورت تصویب تغییرات پیشنهادی، نقشه جدید تفصیلی عیناً با همان مشخصات ترسیمی نقشه اصلی توسط دبیرخانه کمیسیون تهیه و جایگزین نقشه قبلی شده و یک نسخه از آن برای اجرا به شهرداری ارسال خواهد شد.

ماده ۴۹ – در بررسی تغییرات طرح تفصیلی باید کلیه ضوابط و معیارهای فنی و تخصصی مورد توجه قرار گرفته باشد. برای اثبات کفايت بررسی‌ها باید موارد زیر به جلسه توضیح داده شود:

۱ - احراز ضرورت تغییر در طرح

۲ - پیشنهاد زمین مناسب برای جایگزین از حیث مساحت و محل وقوع در هماهنگی با طرح جامع، چنانچه تغییر مربوط به کاربری‌های عمومی باشد.

۳ - رعایت حقوق مکتب اشخاص

۴ - نحوه تامین خدمات و تاسیسات زیربنایی شهری و امکان اصلاح و جابه‌جایی شبکه‌های موجود.

ماده ۵۰ – تغییر در نقشه‌های طرح‌های تفصیلی خارج از بررسی‌های کارشناسی از نظر رعایت مقررات قانونی و اصول فنی بویژه در مورد زمین‌هایی که حق استفاده مجاز از آن‌ها قبلًا ثبت شده است یا برای آن براساس طرح تفصیلی پروانه ساختمانی صادر گردیده، یا براساس کاربری مصوب در آن احداث بنا شده باشد، به هیچ وجه مجاز نیست.

ماده ۵۲ – دستورالعمل نحوه ارائه طرح‌های توسعه و عمران موضوع این آینین‌نامه در مراجع بررسی و تصویب طرح‌های مذکور و همچنین کلیه فرم‌های کنترلی لازم در اجرای این آینین‌نامه توسط دبیرخانه شورای عالی تهیه و به مورد اجرا گذارده خواهد شد.

ماده ۵۳ – هیئت‌وزیران در اجرای اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی انجام هرگونه اصلاحیه در این آینین‌نامه و همچنین بررسی و تصویب سایر ضوابط و آینین‌نامه‌های مربوط به تهیه، بررسی، تصویب، اجرا و نظارت بر اجرای کلیه

طرح های توسعه و عمران موضوع این آیین نامه را که باید به تصویب هیئت وزیران برسد، به شورای عالی شهرسازی و معماری ایران واگذار نماید. در اجرای این ماده هرگونه پیشنهاد به طور مشترک توسط وزارت مسکن و شهرسازی و وزارت کشور تهیه و جهت تصویب به شورای عالی ارائه خواهد شد.

ماده ۵۴ – آیین نامه نحوه تهیه طرح های توسعه و عمران موضوع این آیین نامه و چگونگی اجرا و نظارت بر اجرای آنها حداکثر ظرف شش (۶) ماه به طور مشترک توسط وزارت خانه های مسکن و شهرسازی و کشور تهیه و به تصویب شورای عالی خواهد رسید.

◀ از آیین نامه مربوط به بستر و حریم رودخانه ها، انهر، مسیل ها، مرداب ها، برکه های طبیعی و شبکه های آبرسانی، آبیاری و زهکشی مصوب ۱۳۷۹/۸/۱۱ با اصلاحات و الحالات بعدی^۱

ماده ۲ – شرکت های آب منطقه ای مکلفند با توجه به امکانات، حد بستر و حریم رودخانه ها، انهر، مسیل ها، مرداب ها و برکه های طبیعی موجود در حوزه فعالیت خود را با برنامه ریزی مشخصی و با اعزام کارشناسان یا کارشناسان ذی صلاح طبق مقررات این آیین نامه تعیین نمایند.

ماده ۳ – شرکت آب منطقه ای در هر مورد که بستر و حریم رودخانه، نهر طبیعی، مسیل، مرداب و برکه طبیعی را تعیین می نماید، مراتب را به طرق مقتضی به طور کتبی به مقاضی اعلام و در مورد تعیین بستر و حریم سرتاسری، موضوع از طریق پخش اطلاعیه ها محلی (برای یک نوبت) به اطلاع اشخاص ذی نفع می رسد که بستر و حریم رودخانه، نهر (طبیعی - سنتی)، مسیل، مرداب و برکه طبیعی مورد نظر تعیین گردیده و اشخاص می توانند برای کسب اطلاع از حدود بستر و حریم تعیین شده به شرکت آب مربوط مراجعه و چنانچه اعتراضی داشته باشند ظرف یک ماه از تاریخ انتشار اطلاعیه، اعتراض خود را به شرکت مربوط تسلیم و رسید دریافت دارند. چنانچه اعتراضی نسبت به بستر و حریم تعیین شده در مهلت مذکور در فوق و اصل شود، شرکت آب منطقه ای مربوط اعتراض را به کمیسیونی مرکب از دو نفر کارشناس فنی ذی صلاح و یک نفر کارشناس حقوقی که از بین مجرب ترین کارشناسان شرکت با ابلاغ مدیر عامل مصوب می شوند، ارجاع می نماید.

تبصره – (الحاقی ۱۳۸۲/۱۲/۱۳) کلیه مراجع تعیین کننده کاربری و صادر کننده پروانه استقرار فعالیت، مکلفند قبل از تعیین کاربری و یا صدور هرگونه مجوزی در حریم موضوع بند (خ) ماده (۱) این آیین نامه، نسبت به کسب نظریه شرکت آب منطقه ای مربوطه در رابطه با کمال انتفاع و عدم ضرر برای موضوع موردنظر اقدام نمایند.

ماده ۸ – چنانچه بستر رودخانه، نهر طبیعی و مسیل به صورت طبیعی تغییر نماید و باقیمانده بستر که بستر مرده نامیده می شود و کماکان در اختیار دولت است، برای اجرای طرح های آب و برق قابل استفاده باشد، با حدود مشخصی از طریق وزارت نیرو به دستگاه مقاضی به صورت اجاره واگذار و نحوه آماده سازی، کناره بندی و سایر شرایط مربوط در سند واگذاری قید خواهد گردید.